

Verksamhetsplan
Sveriges förenade studentkårer
2015 / 2016

Sveriges förenade studentkårer

1. Inledning

SFS verksamhetsplan är det dokument som slår fast vilket arbete som SFS ska bedriva under verksamhetsåret med politisk påverkan och organisationsutveckling. Verksamhetsplanen är fullmäktiges uppdrag till SFS styrelse. Verksamhetsplanen innehåller en fokusfråga samt tre huvudområden som SFS ska arbeta med. Med begreppen "student" och "studenter" avses i dokumentet studenter på grund-, avancerad -, och forskarnivå, om inget annat anges.

1.1 Löpande verksamhet

Verksamhetsplanen sätter riktlinjerna för det övergripande arbetet, men SFS arbetar även med frågor som inte omnämns specifikt i verksamhetsplanen. En stor del av det dagliga arbetet består av att se till att organisationen är en stark röst i den utbildningspolitiska sektorn. Förtroendevalda och anställda representerar SFS i olika sammanhang och deltar i utredningar och samarbeten för att påverka och driva politiska beslut i den riktning som anges i verksamhetsplanen och andra styrdokument. En del av det löpande arbetet består också av att svara på relevanta remisser från olika delar av samhället samt att tillsätta studentrepresentanter i olika organ.

1.2 Långsiktigt perspektiv i SFS påverkansarbete

För att SFS ska kunna få till förändringar genom sitt politiska påverkansarbete är det viktigt med långsiktighet. Därför ska SFS arbete bedrivas med ett långsiktigt perspektiv och det är viktigt att följa upp och fortsätta det arbete som stått i fokus tidigare verksamhetsår. Många politiska påverkansfrågor tar lång tid att få till en förändring inom. En fråga SFS har arbetat med en längre tid är sjukförsäkring för studenter. Frågan ingår i den pågående parlamentariska socialförsäkringsutredningen.

1.3 Internationella åtaganden

SFS ska fortsätta det internationella engagemanget för att föra fram våra åsikter på framförallt nordisk och europeisk nivå. Det är även viktigt för SFS att kontinuerligt influeras av internationella perspektiv i det nationella arbetet. En stor del av SFS internationella engagemang sker via medlemskapet i European Students' Union (ESU) och nordiskt Ordförandemöte (NOM). SFS driver frågor i ESU och samverkar med utländska studentorganisationer, liknande SFS, för erfarenhetsutbyte,

råd och stöd. SFS arbetar på olika nivåer för att påverka beslut som direkt eller indirekt påverkar studenter i Sverige.

1.4 Externfinansierade projekt

Utöver ordinarie verksamhet arbetar SFS med ett antal externfinansierade projekt. Projekten bidrar med kunskap och andra resurser till SFS verksamhet. Under verksamhetsåret planerar SFS att fortsätta driva följande projekt genom extern finansiering:

- VUX – studentinflytande i Folkhögskolor
- Studerandeflytande i yrkeshögskolan
- Bästa festen

2. Fokusfråga för SFS - Pedagogik

SFS vill styra debatten om utbildningens kvalitet till att handla om pedagogik. En bra pedagogik bidrar till att studenter lär sig så mycket som möjligt under sin studietid. Många av högskolans utmaningar går att härleda till bristen på pedagogik. För att lösa problemen krävs att sammanhängande problem tas upp:

1) Brett deltagande och genomströmning är beroende av pedagogik. Bra pedagogik i den högre utbildningen är en förutsättning för effektivt lärande. Bra pedagogik är också en förutsättning för tillgänglighet. Genom en tillgänglig pedagogik ökar möjligheten att aktivt kunna ta del av utbildningen, eftersom studenter har olika förutsättningar och behov. Genom att använda en tillgänglig pedagogik ökar även studenternas möjligheter att klara av sin utbildning och då breddas också genomströmningen.

2) God pedagogik är beroende av pedagogiskt utbildade lärare. Alla som undervisar inom högre utbildning, såväl på grundnivå och avancerad nivå som på forskarnivå, ska ha genomgått en högskolepedagogisk utbildning av hög kvalitet. För många forskarstuderande är pedagogisk utbildning också ett viktigt stöd från arbetsgivaren för att klara av arbetsuppgifterna. Forskarstuderande ska genomgå pedagogisk introduktion och få löpande undervisningsstöd.

3) Pedagogiskt utbildade lärare är beroende av möjligheten till meritering. Att som lärare ha stora kunskaper i högskolepedagogik måste få högre status. Därför behövs meriteringssystem som tar stor hänsyn till lärares högskolepedagogiska färdigheter. Det är viktigt att högskolepedagogiska meriter kan bedömas likvärdigt vid alla lärosäten i Sverige för att främja mobiliteten hos undervisande personal. Därför behöver det tas fram nationella definitioner av vad som är pedagogisk skicklighet som meriteringssystemen utgår från.

4) Möjligheten till pedagogisk meritering är beroende av högskolepedagogisk forskning och utveckling. För att skapa en ledande forskning inom högskolepedagogik behövs nationell samordning och mer finansiering för forskning och utbildning inom det högskolepedagogiska fältet. Nationell samordning och spridning av högskolepedagogisk forskning höjer nivån och tillgängligheten på kunskap om pedagogik, vilket är en förutsättning för god utbildningskvalitet.

Högre utbildning är beroende av god pedagogik. Utan pedagogiska upplägg med anknytning till forskningen förlorar högre utbildning sin kärna. På samma sätt måste all forskning ha en anknytning till utbildningen.

Det högskolepedagogiska samtalet stannar lätt vid att det måste till mer resurser. Det är dock inte ökade resurser som är målet i sig utan en utbildning där pedagogik sätts i fokus. För att nå dit krävs en

attitydförändring gentemot högskolepedagogik. Högskolans parter och politiker måste inse hur viktigt god pedagogik i högskolan är och hur den bidrar till hög kvalitet. Samtidigt krävs ökade resurser för att ge lärosätena möjlighet att prioritera pedagogik. Därför måste SFS uppmärksamma högskolans parter och politiker på frågan om högskolepedagogikens betydelse

2.1 Alla studenter har rätt till pedagogiskt skickliga lärare
SFS ska arbeta för en nationell samordning av meriteringssystem för skickliga pedagoger.

2.2 Alla studenter har rätt till likvärdig pedagogik i sin utbildning
SFS ska arbeta för en nationell samordning av högskolepedagogisk forskning och utveckling.

2.3 Högskolepedagogisk utbildning för undervisande personal
SFS ska verka för att all undervisande personal och forskarstuderande ska ha genomgått minst 10 veckors högskolepedagogisk utbildning. SFS ska också påverka nationellt till att undervisande personal regelbundet genomgår fortbildningskurser inom pedagogik.

2.4 Pedagogik i forskarutbildningen
SFS ska arbeta för att alla undervisande forskarstuderande genomgår högskolepedagogisk utbildning av hög kvalitet. Relevant pedagogisk utbildning ska även ges till all undervisande personal inom forskarutbildningen. Pedagogisk utbildning ska erbjudas alla forskarstuderande oavsett undervisningsansvar. Dessutom ska alla forskarstuderande ges möjlighet att utöva undervisning

3. Förutsättningar för högre utbildning

SFS står fast vid principen om avgiftsfrihet i högskolan och anser att svensk utbildning ska vara fri från alla former av studieavgifter. En avgiftsfri högskola skapar förutsättningar för fler människor att ta steget att studera vid högskolan.

Det finns kostnader i högskolan som inte räknas som studieavgifter men som drabbar den enskilde studenten, så kallade dolda kostnader. Det kan bland annat handla om kostnader i samband med obligatoriska moment, till exempel vid verksamhetsförlagd utbildning (VFU), fältstudier och praktik. Det kan också handla om dyr utrustning som behövs för att kunna genomföra sin utbildning. De dolda kostnaderna kan hindra studenter från att påbörja eller genomföra sin utbildning.

Studentinflytande på grund-, avancerad och forskarnivå är viktigt för utbildningens kvalitet. Efter kårobligatoriets avskaffande upplever många studentkårer att deras situation har blivit mer osäker, till exempel vad gäller finansiering, legitimitet och oberoende gentemot sitt lärosäte. Det är få studentkårer vars verksamhet endast kan finansieras av statsanslag. De flesta är i behov av ytterligare resurser från sitt lärosäte eller andra aktörer, vilket riskerar att missgynna studentkårernas förmåga och vilja att verka för studenternas bästa. När en reform genomförs bör resultatet följas upp. SFS anser att det är anmärkningsvärt att konsekvenserna inte utretts. Därför behöver en statlig utredning om studentkårernas oberoende genomföras omgående

Ett annat hinder för studentinflytandet är att många forskarstuderande har svårt att engagera sig vid sidan av sina forskarstudier. Det beror bland annat på brister i handledningen och att regler ser olika ut vid olika lärosäten. För att forskarutbildningen ska hålla hög kvalitet är det viktigt att forskarstuderande får förutsättningar att vara studentrepresentanter samt att inneha andra förtroendeuppdrag.

SFS anser att ett land som Sverige, med höga utbildningsambitioner, behöver en nationell strategi för internationalisering. Därför måste regeringen omedelbart påbörja arbetet med att ta fram en ny strategi som pekar ut riktningen för internationaliseringen av högre utbildning i Sverige.

3.1 Kostnadsfri utbildning

Kostnadsfri utbildning: SFS ska skydda principen om avgiftsfri högre utbildning samt uppmärksamma och motverka de dolda kostnader som kan uppkomma för studenter och forskarstuderande inom högre utbildning.

3.2 Studentkårernas oberoende

SFS ska fortsätta att arbeta för att en statlig utredning om studentkårers oberoende genomförs.

3.3 Forskarstuderandes möjligheter till representation

SFS ska arbeta för att forskarstuderande får möjlighet att kombinera sin forskarutbildning med studentrepresentants- och förtroendeuppdrag.

3.4 Stärkt internationalisering

SFS ska arbeta för att en nationell strategi för internationalisering inom högre utbildning tas fram.

3.5 Resurser till högre utbildning

SFS ska problematisera resurstilldelningen till högre utbildning och forskning ur ett studentperspektiv, och verka för att reformer av resurstilldelningssystemet diskuteras i högskolesektorn och bland studentpolitiska aktörer.

4. Förutsättningar för studier

Det är viktigt att det finns förutsättningar som är anpassade för att alla ska ha möjlighet att utbilda sig. Studiemedlets höga låneandel skuldsätter studenter och rädslan för att belåna sig kan göra att alla inte vågar ta steget till högre studier.

För att lyckas med sina studier krävs att studenter på grund, avancerad och forskarnivå har goda ekonomiska och sociala förutsättningar. Många studenter lever idag under sociala förhållanden som försvårar deras situation, till exempel små ekonomiska marginaler och otrygga bostadsförhållanden. Därför är det viktigt att SFS är en aktiv part i den bostadspolitiska debatten. Ytterligare en viktig aspekt är forskarstuderandes sociala förhållanden och rätten till trygga anställningsformer.

Det finns brister i samhällets sociala skyddsnät där studenter inte har samma rättigheter som övriga medborgare. För att studenter ska leva under trygga förhållanden krävs att det finns fungerande sociala system, såsom en god sjukförsäkring. Riksdagens parlamentariska socialförsäkringsutredning (PSFU) behöver därför följas upp och bevakas.

4.1 Bostäder för studenter

SFS ska delta i den bostadspolitiska debatten och arbeta utifrån SFS bostadspolitiska ställningstaganden.

4.2 Forskarstuderandes sociala trygghet

SFS ska verka för att avskaffandet av utbildningsbidrag för doktorander fullbordas och att doktorander mer utbildningsbidrag anställs eller ges samma ekonomiska och sociala trygghet som anställda doktorander. SFS skall verka för att de försämrade villkoren för doktorander som trädde i kraft med det nya Omställningsavtalet uppmärksammas och åtgärdas.

4.3 Studenters trygghetssystem

SFS ska följa upp resultatet av den parlamentariska socialförsäkringsutredningen och arbeta för att förbättringar gällande studenters sjukförsäkring blir verklighet. SFS ska också följa upp och kommentera hur föreslagna förändringar i arbetslöshetsförsäkring och föräldraförsäkring påverkar studenter.

4.4 Internationella studenters uppehållstillstånd

SFS ska uppmärksamma problematiken med de krav som ställs för att internationella studenter ska kunna få uppehållstillstånd i Sverige, eftersom kraven utesluter stora grupper.

5. Förutsättningar för SFS organisation

SFS är en medlemsburen organisation, vilket innebär att den interna demokratin står i direkt relation till organisationsutvecklingen. För att stärka SFS legitimitet och värdet av kårers medlemskap i organisationen är förankringsarbetet centralt. SFS behöver fortsätta att arbeta med de nya former för förankringsarbete som utvecklats samt förbättra och förtydliga kommunikationen med medlemskårerna. Det är viktigt att prioritera tillgänglighet och framförhållning i information och planering prioriteras. SFS behöver också vidareutveckla sina fysiska och digitala mötesformer.

SFS finansieras till stor del genom statsanslag, vilket innebär en ekonomisk osäkerhet. Därför har SFS under verksamhetsåret 2014-2015 genomfört en utredning om framtida möjligheter för organisationens finansiering. Utredningen resulterade i rapporten "SFS ekonomiska framtid" som ska ligga till grund för ett mer långsiktigt perspektiv på SFS finansiering.

Myndigheten för Yrkeshögskolan har gett SFS en förfrågan om att organisera yrkeshögskolestudenters studentinflytande på riksnivå. Det behöver utredas huruvida SFS har möjlighet att ta på sig uppdraget.

5.1 Medlemsförankring

SFS ska fortsätta arbetet med att implementera former för att förankra beslut och politisk verksamhet i alla delar inom organisationen. SFS ska utveckla hur verktygen för medlemskårernas deltagande i det nationella påverkansarbetet används. SFS ska även inkludera en sammanfattning på engelska i alla sina rapporter från och med 2016.

5.2 SFS ekonomiska framtid

SFS ska utefter vad som framkommit av den ekonomiska utredning som gjordes av styrelsen 2014-2015 bredda finansieringsformer för organisationen i syfte att säkerställa organisationens fortlevnad. Arbetet ska ske i dialog med medlemskårerna.

5.3 Studerandeflytande för Yrkeshögskolan

SFS ska utreda förutsättningarna för att organisera studerandeflytande inom Yrkeshögskolor, i syfte med att återkomma med beslutsförslag till fullmäktige.